

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 45. Protestantium Legatorum cavillationes circa Gallicas propositiones,
Cæsareasque responsiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

Sæc. XVII.
A. C. 1645.

§. XLV.

Protestantium Legatorum cavillationes circa Gallicas propositiones, Cæsareasque responsiones.

Hæc responsa Cæsaris Legati Fabio Chisio Papæ Nuntio & Contarino Veneto, qui Mediatores, seu pacis arbitri erant, tradidere, ut hi cum Gallicis Suecisque Oratoribus desuper conferrent, eorumque mentem explorarent. Præprimis Galli carpebant, quod Cæsar ab Hispani Regis & Lotharingiæ Ducis patrocinio non desistere videretur; dein ipsam quoque Cæsaris indulgentiam reprehendebant, eo quod ad Protestantium importunitatem, ut eorum favorem aucuparetur, & Gallos ab eis averteret, *de Religionis gravaminibus* in hoc conventu agi consensisset, cum tamen Galli hunc articulum in suis propositionibus studiose silentio pressissent, ratum fixumque habentes, *potius cum Hispanis, Austriacisque contra hæreticos arma jungere, quam hac in parte Protestantibus cedere, & in Religionis Catholicæ excidium consentire.* Verum Galli, ut observat Adamus Adami, ita locuti sunt apud Catholicos, ut Cæsari invidiam conflarent, clam vero Protestantibus animum addidere. Interea Protestan-

Adami rel. Hist. arcan. P. IV. Meirn. Act. pacs W. t. I. l. 7. §. 21. Bougeant l. c. lib. 4. §. 39.

Sæc. XVII. A.C. 1645. testantes Osnabrugæ congregati gravi-
 ter quererebantur adversus Cæsaris re-
 sponfiones, quamvis quidam Sueciæ
 Legatus in genere palamque fassus esset,
 Cæsaris declarationem sua spe longe
 benigniorem fuisse, proin de ejus in-
 dulgentia quoad cetera, ac demum de
 ipsa pace haud ultra dubitandum. Ni-
 hilominus carpebant, quod Cæsar belli
 originem ab anno hujus sæculi trigesi-
 mo ducat, cum tamen illud a motibus
 Bohemiæ anno 1618. inchoatum fuerit,
 proin petebant, ut ab hoc anno pacis ne-
 gotium & restitutio bonorum immobi-
 lium (mobilia enim ablata & destructa
 utrinque essent condonanda) repetatur,
 Bohemis quoque, Silesiis, & Moravis
 privilegia *in literis Majestatis* concessa, sal-
 va in Ecclesiasticis jurisdictione, relin-
 quantur: Cæsar vero se bellis Hispani-
 cis non immisceat, proin omittantur
 ea, quæ de transactione Burgundica
 fuerunt inserta. Postea antiquam suam
 nœniam innovabant Sueci contra Im-
 periale Judicium Aulicum, & came-
 rale, abrogatisque Rotwilano, Provin-
 ciali Sueviæ, & Præfecturæ Hagenoen-
 sis judiciis, quatuor suprema per Impe-
 rium tribunalia erigi, atque in his Af-
 fessores & Judices ex utraque religio-
 ne, pari numero præfici postulabant. Ma-
 gis autem impotenti furore debaccha-
 bantur,

bantu
 ficu
 liosq
 galia
 postu
 Luth
 in cur
 clesia
 solis
 possic
 sed b
 Rom
 ab ej
 postq
 riger
 Phili
 cane
 Cath
 dere
 bona
 magi
 quod
 Eccl
 cis p
 fueru
 ctam
 Ferd
 serva
 testa
 giola
 talis
 beno
 Hiß

bantur adversus reservatum Ecclesia-^{Sæc. XVII.}
 sticum, quod aboleri, & Episcopos, a- ^{A. C. 1645.}
 liosque Prælatos Protestantes ad Re-
 galia, Sessiones, aliaque jura admitti
 postulabant, jam immemores, quod
 Lutherani in Imperio, secta sua adhuc
 in cunis vagiente, de surripiendis Ec-
 clesiasticorum bonis, utpote quæ a
 solis Catholicis omni jure & tempore
 possidebantur, ne cogitarint quidem,
 sed beneficii loco habuerint, quod in
 Romano Imperio tolerarentur, atque
 ab ejusdem Imperii banno tuti essent;
 postquam vero auctis viribus cristas e-
 rigere, atque Saxonix Electore ac
 Philippo Hassiæ Landgravio classicum
 canentibus, arma adversus Cæsarem,
 Catholicosque, erecto Smalcaldico fœ-
 dere sumere ausi sunt, Ecclesiasticorum
 bona suffurari cæperint: Quid ergo
 magis æquitati consonum erat, quam
 quod ea bona, quæ unice Romanæ
 Ecclesiæ semper erant, & a Catholi-
 cis pro Catholicæ Religionis exercitiis
 fuerunt fundata, Præsules &c. ad se-
 ctam deficientes amitterent; quocirca
 Ferdinandus I. Imperator clausulam re-
 servati Ecclesiastici, insuperhabita Pro-
 testantium tergiversatione, paci Reli-
 giosæ inseri voluit, declarans, quod
 talis Præsul Apostata quidem suas Præ-
 bendas, non tamen nominis existima-
 tur.

Hist. Eccles. Tom. LXI.

I

tio-

Sæc. XVII. tionem amittat, nec hæretici infamia
 A. C. 1645. notari valeat.

Præterea querebantur, quod Do-
 mini territoriales Catholici subditos Pro-
 testantes noluerint tolerare, sed omne
 Religionis exercitium ipsis interdixe-
 rint, cum tamen jus sacrorum, nec
 non jus religionem reformandi a jure
 territoriali dependeat, ac cujus sit Re-
 gio, illius etiam sit Religio: qua au-
 tem ratione Sueci conqueri poterant
 adversus Dominos territoriales, qui in
 sua regione Protestantes non tolera-
 runt? si enim *Catholici* Principis est re-
 gio, utique illius etiam debuit esse Re-
 ligio, nisi fateri velint, quod solis Pro-
 testantibus in ipsorum ditionibus sectam
 Lutheranam imperare, non autem Ca-
 tholicis Catholicam, solisque Præfulti-
 bus Catholicis ad Lutheranos deficienti-
 bus Præbendam retinere, non autem
 Episcopis Lutheranis ad Catholicam fi-
 dem revertentibus, id integrum sit: De-
 mum varia proponebant gravamina,
 suppressis studiose illis, quæ ipsi antea
 Catholicis longe acerbius imposuere,
 quocirca Catholici ad Protestantium
 gravamina responderunt, & vicissim
 his alia multum graviora opposuere,
 ut anno sequenti memorabimus.

Nunquam tamen manifestius Pro-
 testantes suum in Catholicos odium
 prode-

prodebant, quam dum de admittendis Calvinistis agebatur: quamvis enim Lutherani & Calvinistæ mutua sese aversione in hanc usque diem corrodant, & Lutherani illos nec *orthodoxos*, nec *Evangelicos* aut *Christianos*, vel *Reformatos*, sed rectius *Sacramentarios*, & *Zwinglio-Calvinianos* appellandos esse censeant, ac propterea Protestantes Osnabrugæ congregati præcipue Saxonum Legati illos in pacis Westphalicæ consortium admittere recusarent, nihilominus, quia & ipsi sese *Catholicis* opponunt, quamvis & ipsi Lutheranorum dogmata impugnent, illos tamen admisere, Suecis Annam & Caipham conciliantibus præclara hac sententia: *Pontificios fuisse usque huc communes omnium Evangelicorum hostes, quocunque appellentur nomine; Reformatos etiam COMMUNEM CAUSSAM CONTRA PONTIFICIOS una propugnasse: ergo injustum fore, eos Pontificiorum injuriis profiteri, legum præsidii destitutos: sed & injustum fore, Reformatos ita tutos facere, ut fidei Lutherancæ domesticos insequi, & finibus suis ejicere possint.* Eapropter, immemores tamen principalis suæ Regulæ: *Cujus est Regio, illius etiam est Religio*, peculiari articulo Lutherani contra Calvinistas circajus reformandi statuendum censebant, ut si Princeps, vel

Sæc. XVII.
A. C. 1645.

Vid. dissert.
Mich. Walther. anno
1631.

Sæc. XVII. alius territorii Dominus, aut alicujus
 A. C. 1645. Ecclesiæ Patronus ad Calvinii sectam
 transierit, Lutheranos in sua ditione
 toleret, nec ad suam sectam cogat, nec
 Calvinianos Præcones eis obtrudat.

§. XLVI.

*Gallorum, Suecorumque querelæ
 Catholicis, Cæsareisque Ora-
 toribus diluæ.*

*Adam. l. c.
 Vid. supra
 l. 100. §. 7.
 t. 60. p. 490.*

Tandem ad Suecorum, Gallorumque
 importunitatem Cæsar die decima
 Octobris generalem, ut vocant, Am-
 nestiam promulgavit; quoniam vero
 Protestantes nil nisi sacra Catholico-
 rum bona, & oppressa Cæsaris aucto-
 ritas arrideret, etiam hoc illius diplo-
 ma eis displicuit; causabantur enim
 hanc amnestiam a Ratisbonensi haud
 absimilem, variis restrictionibus, ex-
 ceptionibusque limitatam esse. Ho-
 rum querelis pro more suffragabantur
 Sueciæ, & Franciæ Oratores, hanc
 que amnestiam auri scoriæ comparan-
 tes, illam dolis suffultam, novique belli
 classicum potius esse, quam aptum con-
 ciliandæ pacis medium asserbant, eo
 quod non ad annum hujus sæculi de-
 cimum octavum, sed trigessimum in
 politicis, in Ecclesiasticis vero ad vige-
 simum septimum restringeretur, infra
 quo